

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Barn- och utbildningsförvaltningen

Bjerevångens förskola i Everöd

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar förskolans eller skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på skollagens kapitel 6 diskrimineringslagens kapitel 3

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Planen gäller för kalenderåret eller läsåret 2018/2019

Ansvarig för planen Catarina Johannesson

Barn och elever har varit delaktiga genom Barn och elever har varit delaktiga genom att vara med på trygghetsvandringar, diskussioner och i sin lek tillsammans med varandra

1. Lagstiftningen

I **skollagens kapitel 6** finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen.

I **diskrimineringslagens kapitel 3** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbete med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, *undersöka, analysera, åtgärda* samt *utvärdera* och *följa upp*. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Om dokumentationen ska göras digitalt används G-Suite – team-drive. Det är då mycket viktigt att beakta att **inga känsliga** uppgifter får framkomma. På individnivå sker dokumentationen i mall från metodboken alternativt i edWise.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad gäller

- varje verksamhet ska årligen upprätta en plan
- planen ska finnas tillgänglig på förskolans/skolans hemsida

3. Definitioner

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

På **diskrimineringsombudsmannen** finns mer att läsa om diskrimineringsgrunder, vad lagen säger och olika exempel.

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. (Skolverkets Allmänna Råd). Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier.

Trakasserier

Kränkningar kopplade till någon av diskrimineringsgrunderna är trakasserier.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Skolchef

- ansvarar för att skyndsamt följa upp av förskolechef/rektor anmälda fall av kränkningar och eller trakasserier, samt anmäla, enligt delegeringsordningen till Barn- och utbildningsnämnden.
- **Förskolechef/rektor**
  - ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, hålls aktuell, följs upp och finns på hemsidan
  - ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling
  - ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling och att stöd ges till den som orsakat händelsen
  - ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar
  - kontaktar och informerar skolchef vid samtliga fall av kränkningar och eller trakasserier och anmäler via blankett i metodboken.
  - ansvarar för att orosanmälan när så krävs, sker enligt socialtjänstlagen 14 kap §1
  - ansvarar för att kontakt med polis tas för samråd och att anmälan sker, i de fall då incidenten faller under allmänt åtal.

Förskolans/skolans medarbetare

- har ansvar för kontakter med barnet/eleven och vårdnadshavare
- som får information om eller bevittnar en kränkande eller diskriminerande händelse ska informera förskolechef/rektor och dokumentera på avsedd blankett
- informerar elever och föräldrar om Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetslaget

- där kan man i första hand få stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen
- diskuterar med barn och elever frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

Klicka här för att ange text.

5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som förskolans och skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen
- solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

Beskriv hur de värden som finns i förskolans och skolans värdegrund märks i det dagliga arbetet mot kränkningar och diskriminering på förskolan/skolan.

Pedagogerna möter alla barn utifrån de olika individer de är med dess olika behov. I samtal, diskussioner och reflektion med barn utgår vi ifrån att alla är olika. Alla har olika behov och behöver olika saker för att må bra. Alla pedagogers förhållningssätt bygger på värdegrunden och användes i den dagliga verksamheten vid varje enskilt möte med andra. Pedagogernas förhållningssätt och agerande är en förebild för barnen och det är pedagogerna medvetna om.

Fortsatta diskussioner i arbetslaget hur vi bemöter barn samt vuxna och hur vi uttrycker oss. ICDP utbildar fler pedagoger på förskolan.

Diskussioner med vårdnadshavarna i de dagliga samtalen, utvecklingssamtal och vid möte för vårdnadshavare.

Ansvarig-/a för genomförande: Arbetslagen

Uppföljning ska ske: Januari 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

Utvärdering ska ske: juni 2019

ansvarig :Catarina Johannesson

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till

att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av främjande karaktär:

I förskolans arbete ingår alltid att bygga relationer med barnen och få dem att känna gemenskap och samhörighet. Konflikter uppstår och därför är konfliktlösning en del i förskolans vardag. Att samtala, beskriva sina känslor och kommunicera med andra gör det lättare att undvika konflikter och träna på lösa konflikterna som uppstår.

Förskolorna fortsätter att jobba med utbildningsprogrammet Start/Stegvis som alla fått utbildning i. Materialet (av Lars Löwenborg) syftar till i att förebygga aggressivt beteende och lägga en grund för ett gott socialt samspel. Löwenborg beskriver i sin bok "Färdigheter för livet" att sociala, kognitiva och emotionella färdigheter kan läras ut och tränas på liknande sätt som andra färdigheter.

Stegvis riktar sig till de äldre barnen, Start till de yngre och vi har också vår egen kompassol på förskolan.

Vi ser att Start/Stegvis är en mycket bra metod att arbeta med som även inkluderar vårt prioriterade mål Språklig medvetenhet (då barnen kan öva sig på att sätta ord på sina tankar, vad man gör, sina känslor..osv) Vi anpassar undervisningen utifrån den aktuella barngruppen och det genomsyrar all verksamhet. Det har blivit en etablerad metod och som barnen använder sig av.

Vi ser att vårt samarbete mellan förskolorna ger framgångsfaktor att främja insatser.

Ansvarig-/a för genomförande: Arbetslagen

Uppföljning ska ske: januari 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

Utvärdering ska ske: juni 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartlägg). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av förebyggande karaktär:

Vi arbetar förebyggande med informera vikarier gällande den privata mobilhanteringen.

Vårt arbete som vi gjort under flera år med Löwenborgs färdigheter, Start/stegvis har visat att barngruppen utvecklats med det gemensamma förhållningssättet som genomsyrar förskolan.

Att arbeta med färdigheter med barnen ger positiv förändring av bemötandet av andra. Vi har börjat att integrera det lågaffektiva bemötandet i vårt arbetssätt med Start/Stegvis och färdigheterna. Under terminerna arbetar vi varje månad aktivt i barngruppen med olika aktiviteter och undervisning som utgår ifrån de olika diskrimineringsgrunderna. Vi har detta inskrivet i vårt kvalitets årshjul och är en ytterligare del av det förebyggande arbetet.

Pedagogerna på förskolan har ett inarbetat arbetssätt då vi använder oss av olika material och vi undervisar tematiskt för att fånga alla barn på vår förskola. Fortsätta skapa förutsättningar för att barnen kan utveckla sina förmågor och intresse utan att begränsas av stereotypa könsroller. Synliggöra arbetet för barn och vårdnadshavare. Medvetna diskussioner i arbetslaget. Lyfta vårt genusarbete genom dokumentation och diskussioner så det blir synligt för barn och vårdnadshavare. I den dagliga verksamheten med böcker, material och i olika lekgrupper.

Temadagar med inriktning att få uppleva med olika sinnen ett eller flera länder och i jämförelse med Sverige. Vi visar på likheter och olikheter i olika kulturer i Sverige och barn från andra länder för att ge barnen en möjlighet till förståelse. Fortsatt arbete med ALM 22 skriven av "Charlotta Jeppsson, Benny Berlin och Agneta Almqvist" och använda oss av musik och sångerna till "Alla barn är viktiga".

Få barnen att känna delaktighet i sin egen kultur och utveckla känsla för och respekt för andra kulturer samt religioner. Prata om och visa med hjälp av bilder, texter och böcker likheter och olikheter mellan olika kulturer i samband med högtider. Vi använder oss av boken "De tror vi på" skriven av Alan Brown och Andrew Langley.

Att barnen ges möjlighet att förstå och acceptera att vi är olika och har olika förutsättningar. Att ha en förskolemiljö som fungerar för alla barn. Att man som personal är uppmärksam på olika funktionsvariationer så att barn inte diskrimineras. Fortsätta arbeta med att visa och diskutera funktionsvariationer tillsammans med barnen med böcker och filmer.

Genomföra temadag efter handlingsplan där barnen ges möjlighet att uppleva hur det kan vara att ha någon funktionsvariation som t.ex. att sitta i rullstol, blind/nedsatt syn m.fl.

Barnen ges en möjlighet att se hur olika familjer kan se ut. Prata, berätta om, diskutera och titta på bokserien om Johan och Jösta skriven av Anette Skålberg och Katarina Dahlquist.

Tematisera Familjen- hur kan olika familjer se ut. Där vi läser boken "Stjärnfamiljer" skriven av Minna Paananen.

Nya trygghetsvandringar både inne och ute med 5 åringarna. Följa upp det som framkommer från trygghetsvandringarna samt låta föräldrarådet gå trygghetsvandring och även delge till föräldrarådet det som kommer fram under förskolans trygghetsvandringar.

Fortsatta diskussioner i arbetslaget hur vi bemöter barn samt vuxna och hur vi uttrycker oss. ICDP utbildar fler på förskolan.

Ansvarig-/a för genomförande: Arbetslagen

Uppföljning ska ske: januari 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

Utvärdering ska ske: juni 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

7. Kartläggning av nuläget

Beskriv hur nuläget kartläggs, t ex. trygghet och trivsel enkät, elevrådsmöte, kränkingsutredningar, kontakter från vårdnadshavare, elevhälsans kartläggningar mm. Medarbetare och barn/elever ska involveras i kartlägningsarbetet.

Kristianstads kommuns enkätfrågor samt egna frågor på edwise till vårdnadshavare vid flera tillfälle varje år.

Trygghetsvandring på förskolan, med förskolans 5-åringar, inomhus och utomhus. Föräldrarådet går också en trygghetsvandring samt att vandringen delges och diskuteras på föräldrarådet.

Daglig kontakt med vårdnadshavare vid lämning och hämtning.

Medvetna diskussioner i arbetslaget.

Vi utgår från den aktuella barngruppen och från leken, samtalen och gemenskapen som finns i barngruppen.

Under läsåret 2017/2018 har det förekommit barn/barn bråk och barn/pedagoger skapat otrygghet och oroliga barngrupper. Fokus har legat på att största möjligaste mån att säkerhetsställa att barn och vuxna känner trygghet under sin vistelse på förskolan. Ge barnen metoder att säga och förstå ett STOPP.

Under året har pedagogerna läst, diskuterat och fördjupat sig i boken "Barn som bråkar" av Bo Hejlskov Elvén, i form av bokcirkel under ht 2017. Där av det lågaffektiva bemötandet i vårt arbetssätt som vi kan se ge positiva effekter i barngruppen.

Dokumentation av de incidenter som sker på förskolan. Vid varje incident ingår analys, åtgärder och uppföljning

Ansvarig-/a för genomförande: Arbetslagen

Uppföljning ska ske: januari 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

Utvärdering ska ske: juni 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

8. Framtagande av planerna

Beskriv hur planen arbetats fram, och vilka som deltagit i arbetet, inklusive barn och elevers delaktighet.

Denna plan är framtagen tillsammans med förskolechef och personal från de två förskolorna i Everöd, Kalvalyckans förskola och Bjerevångens förskola, vi ser en kvalitets vinning när vi tänker ihop. Förskolans personal genomför kartläggningen. Resultatet av kartläggningen

analyseras i samband med personalens planerings träffar och studiedagar och leder till framtagandet av ny plan.

Ansvarig-/a för genomförande: Arbetslagen och förskolechefen

Uppföljning ska ske: januari 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

Utvärdering ska ske: juni 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

9. Förankringsarbete

Beskriv på vilket sätt planen ska vara ett levande dokument och vara känd och förankrad hos barn/ elever, medarbetare och vårdnadshavare:

Denna plan är framtagen tillsammans med förskolechef och pedagoger från Bjerevångens förskola i Everöd. Pedagogerna och förskolechef gjorde en gemensam utvärdering av den förra versionen av Likabehandlingsplanen i samband med utvärderingsdagen i juni. Vi har en regelbunden genomgång av planerna i vårt kvalitetsårshjul. Detta blir en form av avstämning kopplat till nuläget och det förebyggande arbetet. Vid aktiviteter presenteras innehållet för barnen i förskolan, på deras nivå och undervisningen sker utifrån barnens behov. Plan mot diskriminering och kränkande behandling finns att tillgå i pappersform på Bjerevångens förskola och på Bjerevångens hemsida.

Ansvarig-/a för genomförande: Alla pedagoger på förskolan samt förskolechef

Uppföljning ska ske: januari 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

Utvärdering ska ske: juni 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

10. Utvärdering

Planen ska årligen utvärderas.

Föregående års plan

Beskriv och utvärdera föregående års åtgärder:

Förskolans Likabehandlingsplan är välkänd hos personalen. Planen är utgångspunkt i det dagliga arbetet och pedagogerna på Bjerevångens förskola ansvarar och ser till att de grundläggande värdena samt alla diskrimineringsgrunderna arbetas aktivt med. Pedagogerna organiserar och planerar gemensamma aktiviteter utifrån Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Analysgruppen består av två pedagoger från Bjerevångens samt Kalvalyckans förskola. Gruppen träffas kontinuerligt och systematiskt under året, ca 6 gånger/läsår. Detta för att delge varandra kunskaper och erfarenheter samt ge alla barn likvärdiga förutsättningar. Två gånger per år revideras och utvärderas Plan mot diskriminering och kränkande behandling i samband med förskolans planerings och utvärderingsdagar. I planen finns det kopplat en eller flera aktiviteter till varje diskrimineringsgrund. Vi har sett att Temadag är en framgångsfaktor, vi kommer därför att utöka med flera och vi bjuder in de äldsta barnen trots ledighet i schema. Tyngdpunkten i Plan mot diskriminering och kränkande behandling har legat på förebyggande och främjande arbete. Under diskrimineringsgrunderna handlar det om att arbeta med normer och värde samt förskolans värdegrund. Kopplat till planen finns förskolans värdegrundsarbete som finns beskrivet under punkten "Normer och Värde" Lpfö 98/16.

Vilka deltog i utvärderingen?

Anneli Arvidsson, Tina Arnesson, Monica Birgersson, Helene Svärd, Pia Rönn och Malin Åberg

På vilket sätt har barn/elever varit delaktiga?

Genom utvärdering av dokumentationerna som bygger på barnens reflektioner.

Ansvarig/a: Pedagogerna på förskolan

Innevarande års plan

Beskriv hur innevarande års åtgärder och insatser ska utvärderas och när detta skall ske:

Under året kommer vi att arbeta med diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling enligt ovan. Sammanställning av verksamhetens dokumentationer utifrån undervisningstillfällena samt vid olika aktiviteter. Kontinuerlig utvärdering sker under terminen för att vidareutveckla verksamheten samt en större övergripande utvärdering i samband med planeringsdag.

Ansvarig/a: personalen på förskolan

11. Kompetens

Beskriv på vilket sätt medarbetarnas kompetens kring hur ett målinriktat arbete för att förebygga kränkningar, diskriminering och trakasserier bedrivs hålls uppdaterad.

Fler pedagoger går utbildningen ICDP, Vägledande samspel.

Pedagog som är med i NPF (Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar)- nätverk förmedlar nya kunskaper till kollegorna.

Repetera RFSLs material ” Så kan det vara”, och på det viset öka personalens kompetens.

Diskussioner i arbetslagen

Ansvarig-/a för genomförande: personalen på förskolan och förskolechef

Uppföljning ska ske: januari 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

Utvärdering ska ske: juni 2019

ansvarig: Catarina Johannesson

12. Arbetsgång

Beskriv arbetsgången då barn/elev eller medarbetare upplever att kränkning, hot eller misshandel inträffar mellan barn/barn, elev/elev eller vuxen/barn, vuxen/elev.

1. Gå in och bryt när du ser att det strider mot diskrimineringsgrunderna eller kränker individen.
2. Om det inte går att bryta, tillkalla akut hjälp av andra vuxna.
3. Vid behov tillkallas polis i första hand av skolledning, i andra hand av en annan vuxen.
4. En skadebedömning görs och bvc/vårdcentral/sjukhus kontaktas snarast för eventuell vård.
5. Vårdnadshavare ska underrättas av i första hand ansvarig pedagog och i andra hand av en annan vuxen. 6. Vid situationer där personal ingripit ansvarar denna för att förskolechef/skolchef kontaktas snarast, samt att ansvarig pedagog underrättas. Rektor/förskolechef/skolchef ansvarar för att det inträffade utreds samt för vilka åtgärder som ska vidtas, tex om den anställde ska stängas av från arbetet genom förvaltningens försorg. I de fall där barn berättar om händelsen i efterhand ansvarar den personal som fått informationen för att förskolechef och pedagoger informerats.
7. Anmälan till polis och arbetsmiljöverket sker i förekommande fall av förskolechef/skolledning efter samråd med polis.
8. Ärendet dokumenteras på avsedd blankett.
9. Förskolechef/skolchef beslutar om vilka stödåtgärder som behöver vidtas. Bedömning måste göras om det är lämpligt att berörd personal eller barn skall ha fortsatt kontakt.

10. Förskolechef/skolchef ansvarar för att uppföljning sker.

Ansvarig-/a för genomförande: Pedagog som är närvarande vid händelsen

Uppföljning ska ske: snarast efter händelsen   ansvarig: Inblandad pedagog, chef

Utvärdering ska ske: efter händelsen   ansvarig: Förskolechef

Checklista

- det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår
- planen är daterad och vem som ansvarar framgår
- resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan
- planen är upprättad i samverkan mellan barn/elever
- planen är upprättade i samverkan med pedagogisk personal och skolläring
- elevhälsan har varit delaktig (skola)
- en kartläggning är gjord på individ-grupp och organisationsnivå
- den fysiska miljön är beaktad
- hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet
arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg:
  - undersöka,
  - analysera
  - åtgärda
  - utvärderas och följs upp
- det fortlöpande arbetat dokumenteras
- främjande insatser finns beskrivna
- förebyggande insatser finns beskrivna
- en kartläggning av nuläget är gjord
- rutin för anmälan till förskolechef/rektorer finns och följs
- rutin för anmälan till skolchef finns och följs
- planen finns på verksamhetens hemsida